

Ἡ εὐχαριστία (Ἀλεβιζόπουλος Ἀντώνιος Πρεσβύτερος (+))

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ἅγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#) / [Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#)

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία διακηρύσσει πῶς κοινωνοῦμε πραγματικὰ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου (Ματθ. κστ' 26-28. Μάρκ. ιδ' 22-24. Λουκ. κβ' 15-20. Ἰω. στ' 51-56. α' Κορ. ια' 24-26).

Δέχεται πῶς ἡ εὐχαριστία εἶναι ἀνάμνηση τοῦ πάθους τοῦ Χριστοῦ (Λούκ. κβ' 19. Α' Κορ. ια' 24-25), ἀλλὰ δὲν δέχεται πῶς εἶναι μόνο ἀνάμνηση!

Ὁ Χριστὸς ἐξετέλεσε τὴ θυσία Του «ἐφάπαξ» (Ἑβρ. ζ' 27. θ' 12.28), ἐπομένως ἡ θυσία αὐτὴ δὲν ἐπαναλαμβάνεται. Ὅμως ὁ ἴδιος ὁ Κύριος προσφέρει τὸ σῶμα Του

καὶ τὸ αἷμα Του πρὶν ἀπὸ τῆ μοναδικῆ θυσία τοῦ Γολγοθᾶ (Ματθ. κστ' 26-28. Μάρκ. ιδ' 22-24. Λουκ. κβ' 19-20) καὶ δίνει ἐντολὴ στοὺς μαθητὲς Του νὰ κάνουν καὶ αὐτοὶ τὸ ἴδιο μέχρι τῆ δευτέρᾳ Του παρουσίας, δηλώνοντας πὼς ἡ «βρωσις» τοῦ σώματός Του καὶ ἡ «πόσις» τοῦ αἵματός Του εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τῆ σωτηρία (Ἰω. στ' 31-50. Α' Κορ. ια' 23-29).

Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τελεσθεῖ ἡ θεία εὐχαριστία πρὶν ἀπὸ τῆ σταυρικῆ θυσία τοῦ Κυρίου; Τοῦτο καλύπτεται βέβαια ἀπὸ τὸ μυστήριον! Ὅμως ἡ θεία εὐχαριστία, ποὺ ἐτέλεσε ὁ Χριστὸς πρὶν ἀπὸ τῆ θυσία του, ἀποτελεῖ «μυστηριακὴ μετοχὴ» στὴ μία καὶ μοναδικῆ θυσία τοῦ Γολγοθᾶ.

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τῆ θεία εὐχαριστία ποὺ τελεῖ ἡ Ἐκκλησία: εἶναι μετοχὴ τῆς μιᾶς καὶ μοναδικῆς θυσίας ποὺ πρόσφερε ὁ Χριστός. Οἱ ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας, οἰκονόμοι τῶν μυστηρίων Του, εἶναι διάκονοι τοῦ Χριστοῦ, (Α' Κορ. Δ), προσφέρουν ἀληθινὴ θυσία πάνω στὸ θυσιαστήριον τῆς Ἐκκλησίας (Ἑβρ. ιγ' 10), ποὺ ὀνομάζεται μάλιστα καὶ «τράπεζα τοῦ Κυρίου», ἡ ὁποία ἀντιπαραβάλλεται μὲ τὸ ἰουδαϊκὸ καὶ τὸ εἰδωλολατρικὸ θυσιαστήριον (Α' Κορ. ι' 16-21).

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἀποδεικνύεται πὼς ἡ τέλεση τῆς θείας εὐχαριστίας τὴν ὁποία παρήγγειλε ὁ Χριστὸς νὰ τελοῦμε πάνω στὸ Χριστιανικὸ θυσιαστήριον (Ἑβρ. ιγ' 10), εἶναι ἡ «θυσία καθαρὰ», ἡ ὁποία προφητεύτηκε (Μαλαχ. α' 11). Δὲν εἶναι ἐπανάληψη τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ μυστηριακὴ μετοχὴ στὴ μία καὶ μοναδικῆ θυσία, ὥστε τὰ ἐπὶ μέρος μέλη (Ρωμ. ιβ' 5. Ἐφεσ. δ' 25) νὰ ἐνώνονται καὶ νὰ συγκροτοῦν τὸ ἓνα σῶμα (Ἐφεσ. δ' 4. Α' Κορ. ι' 17).

Ἔτσι μὲ τῆ θεία εὐχαριστία, μὲ τῆ μετοχὴ τοῦ ἀνθρώπου στὴ θεία Ζωὴ (Ἰωάν.. ιδ' 6. Β' Πέτρ. α' 4), ἐκπληρώνεται ὁ σκοπὸς τῆς θείας οἰκονομίας, δηλαδὴ ἡ ἐν Χριστῷ κοινωνία, ποὺ εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου (Ἰωάν. στ' 53-54. ια' 52. ιζ' 21-23).

Ἡ συμμετοχὴ στὴ θεία εὐχαριστία δὲν εἶναι μέσο γιὰ ἐνότητα, ἀλλὰ ἔκφραση, φανέρωση τῆς ἐνότητας στὸ ἓνα σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ σχίσματα ἀποτελοῦν τραύματα στὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐκφράζουν τὸ ἀληθινὸ νόημα τῆς θείας εὐχαριστίας (Α' Κορ. α' 13. ι' 16-18. 18-23).

Αὐτὸ εἶναι τὸ δόγμα τῆς ἁγίας Γραφῆς στὸ θέμα τῆς θείας εὐχαριστίας. Τοῦτο μαρτυριέται ἀπὸ τὸν ἀλάνθαστο ἐρμηνευτὴ τῆς ἁγίας Γραφῆς, τὴν Ἐκκλησία (Α' Τιμ. γ' 15) στοὺς μεταποστολικοὺς χρόνους, ὅπως ἀποδεικνύουν τὰ πρωτοχριστιανικὰ κείμενα.

Ἡ «Διδαχὴ» (90-110 μ.Χ.) ἀναφέρεται στὴ «θυσία καθαρὰ» του Μαλαχίου (α' 11) καὶ τὴν ταυτίζει μὲ τὴν εὐχαριστία (Διδαχὴ XIV,1). Ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος (†110)

προτρέπει: «Σπουδάσατε οὖν μιᾶ εὐχαριστία χρῆσθαι· μία γὰρ σὰρξ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἓν ποτήριον εἰς ἔνωσιν τοῦ αἵματος αὐτοῦ, ἓν θυσιαστήριον ὡς εἷς ἐπίσκοπος ἅμα τῷ πρεσβυτερίῳ καὶ τοῖς διακόνοις, τοῖς συνδούλοις μου, ἵνα ὃ ἔὰν πράσσητε, κατὰ Θεὸν πράσσητε» (Ἰγν., Φιλαδ. 4).

Ὁ Ἰουστίνος (†163/167) συνδέει τὴν θεία εὐχαριστία μὲ τὴν «θυσίαν καθαρὰν» (Μαλαχ. α' 11. Ἰουστ., Διάλ. πρὸς Τρύφ. 41,2-3) καὶ ὑπογραμμίζει πῶς δὲν εἶναι κοινὸς ἄρτος καὶ «κοινὸ πόμα», ἀλλὰ «δι' εὐχῆς λόγου» ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος γίνονται «αἷμα καὶ σάρκες κατὰ μεταβολὴν» (Ἰουστ., Ἀποκ. 66,2). Μάλιστα προσθέτει: «ἐκείνου τοῦ σαρκοποιηθέντος Ἰησοῦ καὶ σάρκα καὶ αἷμα ἐδιδάχθημεν εἶναι», δηλαδή αὐτὸ δὲν εἶναι ἄποψη τοῦ Ἰουστίνου, ἀλλὰ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Εἰρηναῖος (†220) ἀναφέρει ἀκόμη καὶ τὴν «ἐπίκληση» τοῦ Ἁγίου Πνεύματος γιὰ τὴ μεταβολὴ τοῦ ἄρτου σὲ σῶμα καὶ τοῦ οἴνου σὲ αἷμα τοῦ Χριστοῦ. «Ἐὰν λοιπὸν τὸ περιεχόμενον τοῦ ποτηρίου καὶ ὁ ἐτοιμασμένος ἄρτος δεχθῶν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ εὐχαριστία γίνῃ σῶμα Χριστοῦ, ὥστε ἡ οὐσία τῆς σάρκας μας νὰ ἀνουψώνεται καὶ νὰ στηρίζεται, πῶς μποροῦν νὰ λέγουν ὅτι ἡ σάρκα δὲν μπορεῖ νὰ λάβῃ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ, ποὺ συνίσταται στὴν αἰώνιο Ζωή, ἀφοῦ τρέφεται ἀπὸ τὸ αἷμα καὶ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου καὶ γίνεταί μέλος;» (Εἰρην., Κατὰ αἰρ. V, 2.3).

«Ὁ ἄρτος ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴ γῆ, ἂν λάβῃ τὴν ἐπίκληση τοῦ Θεοῦ, δὲν εἶναι πλέον ἄρτος, ἀλλὰ ὅπως ἡ εὐχαριστία συνίσταται ἀπὸ δύο στοιχεῖα, ἓνα γήινο καὶ ἓνα οὐράνιο, ἔτσι καὶ τὰ σώματά μας, ἔὰν μεταλάβουν τὴν εὐχαριστία, δὲν ἀνήκουν πλέον στὴ φθορά, ἀλλὰ ἔχουν τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως» (Εἰρ. Κατὰ αἰρ. IV, 18,15. Πρβλ. καὶ Ἀποσπ. 37, ΒΕΠ 5,183).

Αὐτὴ ἡ διδαχὴ προσφερόταν στὴν πρώτη Ἐκκλησία στοὺς «φωτιζομένους» καὶ «νεοφωτίστους», ὅπως μαρτυροῦν οἱ μυσταγωγικὲς κατηχήσεις τοῦ ἁγίου Κυρίλλου Ἱεροσολύμων (†386): «Ὁ ἄρτος τῆς εὐχαριστίας», ἀναφέρει, «μετὰ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, οὐκ ἔτι ἄρτος λιτός, ἀλλὰ σῶμα Χριστοῦ» (Κατηχ. Γ' 3), δηλαδή εἶναι σῶμα Χριστοῦ καὶ ὄχι ἀπλὸς ἄρτος. «Ὡστε μετὰ πάσης πληροφορίας», δηλαδή μὲ κάθε βεβαιότητα, «ὡς σώματος καὶ αἵματος μεταλαμβάνομεν Χριστοῦ. Ἐν τύπῳ γὰρ ἄρτου δίδοταί σοι τὸ σῶμα, καὶ ἐν τύπῳ οἴνου δίδοταί σοι τὸ αἷμα», εἰς τύπον ἄρτου σοῦ δίδεται τὸ σῶμα καὶ εἰς τύπον οἴνου σοῦ δίδεται τὸ αἷμα, «διὰ νὰ γίνῃς, ἀφοῦ μεταλάβῃς τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, σύσσωμος καὶ σύναιμος αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ. Διότι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον γινόμεθα χριστοφόροι, μὲ τὸ νὰ διαδίδεται σὲ ὅλα μας τὰ μέλη τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα Του, καὶ μέτοχοι θείας Φύσεως, καθὼς λέγει ὁ μακάριος Πέτρος» (Κατηχ. Δ' 3).

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ρωτᾷ: «Ποιὸς ποιμένας τρέφει τὰ πρόβατα μὲ τὰ ἰδικὰ του μέλη;», ὑπάρχουν μητέρες ποὺ δίνουν τὰ παιδιά τους σὲ ἄλλες τροφούς, ἀλλὰ ὁ Χριστὸς «μᾶς τρέφει ὁ ἴδιος μὲ τὸ δικό Του αἷμα καὶ σὲ ὅλα μᾶς συνδέει ἄρρηκτα μὲ τὸν ἑαυτό Του. Ἐκεῖνος συμφύρει τὸν ἑαυτό Του μὲ τὸν καθένα διὰ τῶν μυστηρίων». Ἐκείνους ποὺ ἀναγέννησε «τοὺς ἐκτρέφει μὲ τὸν ἑαυτό Του καὶ δὲν τοὺς δίνει σὲ ἄλλον καὶ μὲ αὐτὸ πάλι γιὰ νὰ σὲ πείσει ὅτι ἔλαβε τὴ δική σου σάρκα... Δὲν βλέπετε τὰ βρέφη μὲ πόση προθυμία ἀρπάζουν τὸν μαστό;» (Χρυσ., Ὁμιλ. ΠΒ΄ 5 εἰς τὸ κατὰ Ματθ.).

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία λοιπὸν ἀπορρίπτει τὴν Προτεσταντικὴ διδαχὴ πὼς ἡ εὐχαριστία εἶναι «συμβολικὴ καὶ ἀναμνηστικὴ τελετὴ». Καὶ στηρίζεται στὴν ἁγία Γραφή, ὅπως τὴν ἐρμήνευσε ἡ Ἐκκλησία μέσω τῶν ποιμένων της.

Πηγή: agiazoni.gr